

Berichten uit het Vogelhospitaal

40 jaar Vogelrampenfonds

In de zeer strenge winter van 1956 raakten veel vogels in grote moeilijkheden. Enkele dierenvrienden namen toen het initiatief een wintervoederactie voor de watervogels te organiseren. Deze actie werd 'de vogelrampactie' genoemd. Kort daarna is hieruit de stichting Vogelrampenfonds voortgekomen. Sindsdien zijn er al veel wintervoederacties in Zuid-Kennemerland gevoerd, ook in de lange koude winter die achter ons ligt was dat noodzakelijk.

Het 40-jarig jubileum viel eigenlijk in februari 1996, maar het was toen te druk om veel mensen in het Vogelhospitaal te ontvangen. Het werd goed gemaakt met onze open-huis dag in mei, toen we een gedeelte van de film konden laten zien die door RTL-4 was opgenomen tijdens de wintervoederactie. Deze film is later uitgezonden in het programma 'Dierenverdriet' dat gepresenteerd werd door Imca Marina.

Jaarverslag juli 1995 - juli 1996

Begin juli verpleegden we een zwaan, die op een vreemde manier verwickeld was geraakt in loshangend schrikdraad. Toen hij door de Dierenambulance gebracht werd, was hij er slecht aan toe en niet meer in staat om op zijn poten te staan. Gelukkig bekwam hij van de schrik en kon geruime tijd later weer worden vrijgelaten.

Op een warme zomeravond, vlak voor de bestuursvergadering, reden vijf rode busjes van de PTT post de Kweektuinstraat in en stopten voor het Vogelhospitaal. Uit een van de busjes kwam een grote schatkist tevoorschijn, die gevuld bleek met f 1700,- aan los geld. Het was de opbrengst van een actie die de PTT post had gevoerd in verband met het 750-jarig bestaan van de stad Haarlem. Net als in lang vervlogen tijden werd de post in Haarlem tegen betaling per postkoets bezorgd. De hele opbrengst was aan bestemd voor het Vogelrampenfonds dat als specifiek Haarlems goed doel was uitgekozen. Toen de gift kwam was ons technisch team druk bezig om de eerste quarantainruimte te renoveren. Er was al een nieuw aanrecht geplaatst en vier grote opvangkooien waren in aanbouw. De roestvrij stalen schuifladen ontbraken echter nog. De mensen van PTT post vonden het een goed idee als hun gift daaraan werd besteed. Er

bleef nog voldoende geld over om de betonnen vloer van de egelruimte te betegelen en verder op te knappen. Dat gebeurde nadat de vele botulismeslachtoffers, die gedurende de zeer warme zomer moesten revalideren, waren vertrokken.

Eind augustus werden veel Kokmeeuwen met verlamde poten aangetroffen op het strand tussen IJmuiden en Wijk aan Zee. Eerst legden we verband met de eigenaardige gele bolletjes, die precies in dezelfde periode in dit gebied aanspoelden. Voor alle zekerheid stuurden we enkele gestorven dieren op naar de Gezondheidsdienst voor Dieren. Uit het onderzoek bleek dat ook deze dieren besmet waren met botulisme. Gelukkig konden we nog veel van deze Kokmeeuwen redden.

Tegelijk met 16 andere vogelopvangcentra ontvingen we in dezelfde maand een oorkonde van Vogelbescherming Nederland, waaruit blijkt dat ze ons erkennen als vogelasiel voor alle categorieën beschermde vogelsoorten. Vogelbescherming begon dit jaar met deze erkenningsregeling om de kwaliteit van het asielwerk te verbeteren. Hoewel hieruit waardering voor ons werk blijkt, brengt het verder geen veranderingen. Al jarenlang is de samenwerking met Vogelbescherming en veel andere vogelasielen goed. We blijven ons werk volledig zelfstandig uitvoeren met financiële steun van onze eigen donateurs. Inmiddels hebben nog enige andere asielhouders een volledige of beperkte erkenning ontvangen, waaruit blijkt dat men aan een aantal gestelde eisen voldoet.

In september 1995 gaf ons bestelwagentje het op. Omdat de reparatiekosten hoger zouden uitvallen dan de dagwaarde van de auto, werd besloten naar een andere wagen uit te zien. Op advies van een donateur vroegen we het Provinciaal Energiebedrijf van Noord-Holland om als sponsor op te treden. Dit verzoek werd al spoedig met f 1000,- gehonoreerd. Autobedrijf Kunst zorgde voor een flinke korting en een hoge inruilwaarde, zodat we enkele weken later in het trotse bezit kwamen van een Suzuki bestelwagentje. Met vooruitziende blik hadden we al direct gevraagd of de auto met sneeuwbanden kon worden geleverd, al wisten we toen nog niet dat er zo'n strenge winter zou aanbreken. Voor die tijd viel in oktober nog een Bosuil door het rookkanaal van een kantoor. Daar werd hij 's morgens boven op een kast aangetroffen met een blik in zijn ogen alsof hij de nieuwe directeur was. Voor nader onderzoek werd hij bij ons gebracht, maar hij bleek alleen maar erge honger te hebben en daar was wel wat aan te doen.

In de rustige periode in het najaar begon het technisch team met renovatiewerkzaamheden in onze overdekte vijverruimte. Het oudste bassin bleek te lekken en moest worden vervangen. Erger was dat de pomp, die het bassin voortdurend van schoon water voorziet, ook defect was. Dit keer waren het de kinderen van

de Haarlemse Beatrixschool die ons hielpen met een gift van f 2000,-. Ze hadden dat geld bij elkaar gespaard door elke maandag wat van hun zakgeld mee te nemen. We konden niet alleen een nieuwe pomp aanschaffen maar ook de oude pomp laten repareren en installeren als reservepomp.

Zoals elke herfstperiode werden veel zwakke of gewonde Egels opgenomen. Spoedig zat onze egelflat tot de nok toe vol. Dankzij een goede verzorging worden er jaar in jaar uit tientallen Egels gered. Op 19 november werd 's avonds een verkleumde papegaai gebracht die volkomen overstuur was. Onder barre weersomstandigheden had hij samen met een andere papegaai een week lang zonder verzorging op een balkon gezeten. Er was niemand thuis want de eigenaar en zijn vrouw waren in hechtenis genomen. Buren die de vogel hoorden schreeuwen waarschuwden de politie. De tweede vogel was toen al tengevolge van de ontberingen overleden. Het duurde weken voor de papegaai weer tot rust en op kracht kwam.

Bij de telling van de dieren, die in opdracht van het Ministerie jaarlijks op 1 januari plaatsvindt, bleek dat er in 1995 precies 2999 dieren waren binnengekomen. Hiervan keerden er 1682 terug in de natuur of werden indien nodig naar een beschermde omgeving overgebracht. Op het moment van de telling bevonden zich nog 192 vogels en Egels in het vogelhospitaal. Daarvan was een gedeelte al gerevalideerd, maar de weersomstandigheden lieten het niet toe ze in vrijheid te stellen. In 1995 werden meer dan 100 soorten dieren gebracht, waarvan zeer veel tot de beschermde vogelsoorten behoorden. Onder de gerevalideerde vogels bevonden zich Merels, Zanglijsters, Koperwieken, Koolmezen, Pimpelmezen, Groenlingen, Sijzen, Roodborsten en Goudhaantjes. Zelfs twee IJsvogels, die als raamslachtoffer waren gevonden, keerden terug naar de natuur. Van de 19 Futen konden er tien worden losgelaten, terwijl nog vijf van hen tijdens de jaarwisseling in het vogelhospitaal verbleven. Van de 59 Meerkoeten werden er 23 losgelaten en moesten er 16 wat langer blijven. Ook van 11 Scholeksters konden er negen worden gered, net zoals 17 van de 25 Gierzwaluwen en vier van de zes Grote Bonte Spechten. Hoewel het aantal roofvogels dat bij ons wordt gebracht nooit erg groot is, hadden we met het revalidatiewerk wel succes. Van de 11 Torenvalken konden er acht worden gered en vijf van de zeven Bosuilen vertrokken weer gezond, net als een van de Sperwers en de twee Haviken.

Het gaat niet alleen om de beschermde soorten. We willen alle vogels die in moeilijkheden verkeren de hulp geven die nodig is. In het begin van de winter, toen perioden met vorst en dooi elkaar afwisselden, teerden veel vogels nog op hun vet-

reserves die ze tijdens zomer en herfst hadden opgebouwd. Vooral de reigers kregen het in januari moeilijk. Twee ex-patiënten, die we nog steeds herkennen, komen vaak bedelen als de visvangst niet goed is gelukt. Toen de vorst langer aanhield werd het tweetal al spoedig gevolgd door de hele groep waarin zij zijn opgenomen. Op een bitter koude dag telden we maar liefst 29 Blauwe Reigers die bij het hek op vis stonden te wachten. Ook in de Engelandlaan moest een grote groep Blauwe Reigers worden gevoerd.

De Stichting Wintervoeding van vogels die landelijk geld inzamelt, kwam ons tegemoet door één visrekening te betalen. Omdat ze krap bij kas zaten waren ze niet in staat om ons met een grote broodactie te helpen. We besloten daarom zelf een regionale actie te voeren want Zuid-Kennemerland is een zeer vogelrijk gebied. Het doel van onze actie was om gezonde vogels in hun eigen omgeving gezond te houden. Dit is niet te bereiken met mondjesmaat voeren, want dan verzwakken gezonde dieren alsnog. Er werd een rondrit gehouden door de hele omgeving om te zien waar de grote vogelconcentraties zich bevonden en welk voer nodig was. Hoewel we hulp hebben van ± 40 vrijwilligers die in teams zijn ingedeeld en die om de beurt de dieren in het hospitaal verzorgen, begrepen we dat we de geweldige hoeveelheid werk die een grote wintervoederactie met zich meebrengt niet zonder extra hulp aankonden. We deden een beroep op de dienst Natuur en Milieu in Haarlem, die voor doordeweekse dagen een vrachtauto met twee chauffeurs ter beschikking stelde. De Dierenambulance van de Dierenbescherming bood spontaan hulp aan tijdens de weekends. De Dierenambulance van Velsen was direct bereid om voer bij ons op te halen en te verspreiden in Santpoort en IJmuiden, terwijl de regionale Dierenambulance af en aan reed met vogels uit de Haarlemmermeer. Geweldig welkom was ook de hulp van Stichting Plus, die niet alleen tijdens de wintervoeding maar het hele jaar door, twee van haar medewerkers aan ons uitleent.

De journalisten deden al het mogelijke om onze actie bekend te maken en al spoedig hadden hun artikelen effect en kwam de noodzakelijke financiële hulp op gang. Restaurant de Schuylenburcht ging pannenkoeken bakken voor de kleuters. De opbrengst van dit pannenkoekenfeest kon volledig worden aangewend om brood voor de vogels te kopen. Dat brood werd tegen zeer lage prijs geleverd door de Quality Bakers en van Vessem. Omdat er meer dan 30 voederplaatsen waren, moesten elke dag ongeveer 1000 broden worden ingekocht en fijn gemaakt. In sommige gebieden moest dan ook nog worden gevoerd met gemengd graan. De Dekamarkt en een bakker uit Amsterdam schonken een grote hoeveelheid oud brood. Niet alleen onze eigen donateurs, maar ook anderen die zagen waar we mee bezig waren, stuurden extra gif-

ten waardoor het mogelijk werd om de op ons genomen taak te volbrengen. Heel leuk was de actie van de Vondelschool. De kinderen maakten milieukijkdozen. Deze waren zo mooi dat ze er f 550,- mee verdienden. Leerlingen van de basisschool ter Cleeff hielden op school een collecte voor ons.

Tijdens de winter verleenden we onderdak aan 35 zwanen. Een familie uit Bennebroek belde en vroeg of een mannetjeszwaan van een hecht paartje bij ons was gebracht. Op dat moment konden we het niet met zekerheid zeggen. Na de vorstperiode werden de zwanen bij Spaarndam losgelaten. Enkele dagen daarna belde dit gezin opnieuw om te vertellen dat het mannetje was teruggevlogen en zich in volle gezondheid weer met zijn vrouwtje had herenigd.

Vanwege de voortdurend afluende wind zagen slechts heel weinig olieslachtoffers dit jaar kans om de kust te bereiken. Enkele dieren die hier toch in slaagden hebben we kunnen helpen.

In tijden van nood hebben we ook nog vogels overgenomen van de vogelasielen uit Oegstgeest, Noordwijk en Den Haag.

De drukke wintertijd werd gevolgd door een geweldig druk broedseizoen en helaas was er in juni al weer sprake van botulisme. Hieruit blijkt maar weer dat vogels onze hulp niet alleen in de winter hard nodig hebben, maar het gehele jaar door moeten we voor ze klaar staan.

Nogmaals hartelijk dank voor alles wat U dit jaar voor de dieren heeft gedaan!

Namens de Stichting Vogelrampenfonds,

Thera te Boekhorst-van Dieren

Stichting Vogelrampenfonds

Prins Mauritslaan 117
2051 KC Overveen
tel. 023-5255646
giro nr.: 199399

Vogelhospitaal

Kweektuinstraat 1
Haarlem
tel. 023-5255302